

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2024, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 359

Ali Yaşar Sarıbay Kitaplığı: 05

ISBN 978-625-6769-70-0

Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2024

Yazar:

Ali Yaşar Sarıbay

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Editör:

Gülbeyaz Karakuş

Kapak/Mizanpaj:

DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Repro Bir Matbaacılık

(Sertifika No: 47381)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Sarıbay, Ali Yaşar

Politik Sosyoloji, Kuramsal ve Kavramsal Bir Çerçeve

/ Ali Yaşar Sarıbay (Prof. Dr.) Editör: Gülbeyaz Karakuş (Dr. Öğr. Üyesi)

İstanbul : DBY Yayınları, 2024.

223 s. ; 13,5 x 21,0 cm __ (DBY Yayınları ; No. 359) __ Dizin var.

ISBN 978-625-6769-70-0

1- Siyaset Bilimi 2- Politik Sosyoloji 3- Politik Kültür 4- Yurttaşlık

5- Demokrasi 6- Ulus-Devlet 7- Devlet-Sivil Toplum 8- Globalleşme

İçindekiler

Önsöz..... 9

I. KISIM

POLİTİK SOSYOLOJİ PERSPEKTİFİ

1. Toplum Teorisi ve Politik Sosyoloji.....	19
2. Genel Olarak Sosyolojik Perspektif.....	29
3. Epistemolojik Arka Plan: Sembolojik Toplum Kavramlaştırması	34
4. Toplum-Zihinsel Algı Diyalektiği.....	38
5. Politik Gerçeklik Karşısında Kültürel Eleştirel Duruş.....	50
6. Sembolik Toplum ve Politika	59

II. KISIM

POLİTİK SOSYOLOJİNİN TARİHSEL ARKAPLANI

1. Avrupa Bağlamı.....	71
2. Amerika Bağlamı	75
3. Türkiye Bağlamı	79

III. KISIM

POLİTİK KÜLTÜR

1. Politik Kültür Kavramı ve Çeşitli Kullanışları	87
2. Semboller Sistemi Olarak Politik Kültür	91
3. Politik Kültür, İdeoloji ve Politik İnanç Sistemi İlişkisi	97

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

Tel.: +90 212 526 98 06

4. Seçkin Politik Kültürü Kitle Politik Kültürü.....	102
5. Politik Kültür ve Dil	107
6. Popüler Kültür ve Politika.....	111

IV. KISIM

YURTTAŞLIK, DEMOKRASİ, ULUS-DEVLET

1. Kavramsal İlişki.....	119
2. Tarihsel Arkaplan: Ulus-Devlet Kurma Süreci ve Yurttaşlık.....	129
3. Yurttaşlığın Sivil, Politik ve Sosyal Boyutları	136
4. Yurttaşlık ve Sosyal Hareketler.....	140
5. Globalleşme Sürecinde Ulus-Devlet.....	144

V. KISIM

DEVLET-SİVİL TOPLUM İLİŞKİSİ

1. Devlet: Teorik Yaklaşımlar	157
2. Devletin Kökeni	161
3. Sivil Toplum Karşısında Devlet	166
4. Farklı Devlet Kavramlaştırmaları.....	175
5. Devlet, Demokrasi ve Global Sivil Toplum.....	178

VI. KISIM

GLOBALLEŞME VE POLİTİK DEĞİŞİM

1. Terimler ve Globalleşmenin Mahiyeti.....	185
2. Kültürel Globalleşme veya “Glokalizasyon”.....	188
3. Politik Değişim	191
Kaynakça	211
Dizin	219

Önsöz

Politik Sosyoloji. Kuramsal ve Kavramsal Bir Çerçeve kitabımız, DBY'nin “Ali Yaşar Sarıbay Kitaplığı” serisinin 5. kitabı olarak yayımlanıyor. Bir yazar için her kitabının kendi nezdinde bir yeri vardır ama *Politik Sosyoloji* kitabım, benim için *felsefî temelli bir sosyoloji* yapmamın yolunu açtığı için ayrı bir yere sahiptir. Bu yüzden kitabı yeni baskıya hazırlarken, başlangıçtaki heyecanımı duydum; ilk defa yazı-yormuşçasına düzelterek, kısmî eklemeler yaparak yeniden oluşturdum. Kitabın elinizdeki şekli ve içeriğiyle ortaya çıkmasında Dr. Gülbeyaz Karakuş'un verdiği emek için müteşekkirim. Ayrıca, yeni baskı için konu ve içerik önerilerinde bulunan, çalışmalarım için her zaman samimi destek gösteren dostum Prof. Dr. Derda Küçükalp'e de teşekkür ederim. Son olarak, kitabın okuyucuya ulaşmasında emeği geçen DBY mensuplarının gayretlerinin her türlü takdirin üstünde olduğunu özellikle belirtmek isterim.

Ali Yaşar Sarıbay
Kayapa, 26 Ocak 2024

Kaynakça

- Abrams, P., "Notes on the Difficulty of Studying the State", *Journal of Historical Sociology*, 1/1 (1988).
- Alemdar, K., Erdoğan, I., *Popüler Kültür ve İletişim*, Ankara, 1994.
- Alexander, J.C., Lara, M.P., "Honneth's New Critical Theory of Recognition", *New Left Review*, 220, 1996.
- Alford, C.F., *Melanie Klein and Critical Social Theory*, New Haven, 1989.
- Almond, G., *Comparative Politics: A Developmental Approach*, Boston 1966.
- Almond, G.A., Powell, B., Jr., *Comparative Politics: System, Process, and Policy*, Boston, 1978.
- Almond, G. B. Powell, Jr. (Ed.), *Comparative Politics Today: A World View*, Boston, 1980.
- Almond, G. A., "The Return to the State", *APSR*, 82/3 (1988).
- Almond, G., Verba, S., *The Civic Culture, Newbury Park*, 1989.
- Anderson, B., *Hayâli Cemaatler*, Çev.: İ. Savaşır, İstanbul, 1993.
- Andrain, C.F., *Political Change in the Third World*, Boston, 1988.
- Apter, D. E., "Political Religion in the New Nations", *Old Societies and New States*, Ed. G. Geertz, New York, 1963.
- Appadurai, A., "Disjuncture and Difference in the Global Cultural Economy", M. Featherstone (Ed.), *Global Culture: Nationalism, Globalization and Modernity*, London, 1993.
- Apter, D. E., *The Politics of Modernization*, Chicago, 1965.
- Apter, D.E., "Why Political Systems Change", *Government and Opposition*, 3/4 (1968).
- Aron, R., *Main Currents in Sociological Thought*, I, New York, 1968.
- Badie, B., Birnbaum, P., *The Sociology of the State*, Fransızca'dan Çev.: A. Goldhammer, Chicago, 1983.
- Barbalet, J.M., *Citizenship*, Minneapolis, 1998.

- Bauman, Z., *Küreselleşme*, Çev.: A. Yılmaz, İstanbul, 1999.
- Beck, U., *What is Globalization?*, London, 2000.
- Bendix, R., Lipset, S.M., "The Field of Political Sociology", *Political Sociology: Selected Essays*, Ed. L.A. Coser, New York, 1966.
- Bendix, R., *Nation-Building and Citizenship*, Garden City, 1969.
- Bendix, R., "Introduction", *State and Society: A Reader in Comparative Political Sociology*, Ed. R. Bendix ve diğerleri, Berkeley, 1973.
- Berger, P., *Invitation to Sociology*, Harmondsworth, 1978.
- Berger, P., Luckmann, T., *The Social Construction of Reality*, Harmondsworth, 1981.
- Bernstein, B., *Class, Codes and Control*, London, 1971.
- Belanger, A. J., *Framework for a Political Sociology*, Toronto, 1985.
- Bobbio, N., Texier, J., *Gramsci ve Sivil Toplum*, Çev.: A. İpek, K. Somer, Ankara, 1982.
- Boggs, C., *Social Movements and Political Power*, Philadelphia, 1986.
- Bozkurt, N., "Maurice Merleau-Ponty'de 'Anlamca Belirlenemezliğin' Felsefesi", *Çağdaş Felsefelerden Kesitler*, İstanbul, 1990.
- Braungart, R.G., "Political Sociology: History and Scope", *Handbook of Political Behavior*, Vol. 5, Ed. S. Long, New York, 1981.
- Brecht, A., *Political Theory*, New Jersey, 1963.
- Bumin, K., *Sivil Toplum ve Devlet*, İstanbul, 1981.
- Cassirer, E., *İnsan Üstüne Bir Deneme*, Çev.: N. Arat, İstanbul 1980.
- Castoriadis, C., *The Imaginary Institution of Society*, London, 1997.
- Cerny, P. G., *The Changing Architecture of Politics*, London, 1990.
- Charon, J.M., *Symbolic Interactionism*, Englewood Cliffs, 1989. Chilton, S., *Defining Political Development*, Boulder, 1988.
- Classen, H. ve P. Skalnik'in *The Early State*, The Hague, 1978.
- Cohen, A. P., *The Symbolic Construction of Community*, London, 1985.
- Cohen, J.L., Arato, A., *Civil Society and Political Theory*, London, 1992.
- Converse, P. E., "The Nature of Belief Systems in Mass Publics", *Ideology and Discontent*, Ed. D. Apter, New York, 1964.
- Corning, P.A., Hines, Jr. S.M., "Political Development and Political Evolution", *Politics and the Life Sciences*, 6/2 (1988).
- Çağlar, B., *Anayasa Bilimi*, İstanbul, 1989.
- Dahl, R.A., "The Behavioral Approach in Political Science", *Contemporary Political Thought*, Ed. J.A. Gould, V.V. Thursby, New York, 1990.
- D'Entrèves, A. P., *The Notion of the State*, Oxford, 1969.
- Dittmer, L., "Political Culture and Political Symbolism", *World Politics*, 29/4 (1977).
- Deutsch, K.W., "Social Mobilization and Political Development", *Political Development and Social Change*, Ed.
- Dolbeare, K. M., *Political Change in the United States*, New York, 1974.
- Duverger, M., *Sosyal Bilimlere Giriş*, Çev.: Ü. Oskay, 1973.
- Duverger, M., *Siyaset Sosyolojisi*, Çev.: Ş. Tekeli, İstanbul, 1975.

- Duverger, M., *Politika Sosyolojisi*, Çev.: Ş. Tekeli, İstanbul, 1982.
- Easton, D., *A System Analysis of Political Life*, New York, 1965.
- Easton, D., *A System Analysis of Political Life*, Chicago, 1979.
- Edelman, M., *Politics as Symbolic Action*, New York, 1971.
- Eisenstadt, S.N., "General Introduction: The Scope and Development of Political Sociology", *Political Sociology: A Reader*, Ed. S.N. Eisenstadt, New York, 1971.
- Elder, CD., Cobb, R.W., *The Political Uses of Symbols*, New York, 1983.
- Elkins, D.J., Simeon, R.E.B., "A Cause in Search of Its Effect, (or) What Does Political Culture Explain?" *Comparative Politics*, 11/2 (1979).
- Evans, P.B., Rueschemeyer, D., Skocpol, T., *Bringing the State Back In*, New York, 1985.
- Erdoğan, İ., "Popüler Kültür: Kültür Alanında Egemenlik ve Mücadele", *Popüler Kültür ve İktidar*, Derl.: N. Güngör, Ankara, 2000.
- Fagen, R.R., *The Transformation of Political Culture in Cuba*, Stanford, 1969.
- Featherstone, M., Lash, S., "Globalization, Modernity and the Spatialization of Social Theory: An Introduction", M. Featherstone, S. Lash, R. Robertson (Ed.), *Global Modernities*, London, 1995.
- Finkle, J.L. R.W. Gable, New York, 1971.
- Fiske, J., *Understanding Popular Culture*, London, 1992.
- Foster, R., "Recognition and Resistance: Axel Honneth's Critical Social Theory", *Radical Philosophy*, 94, 1999.
- Frey, F. W., *The Turkish Political Elite*, Cambridge, 1965.
- Frey, F. W., "Patterns of Elite Politics in Turkey", *Political Elite in the Middle East*, Ed. G. Lenczowski, Washington, 1975.
- Frisby D., D. Sayer, *Society*, London, 1986.
- Frisby, D., *Simmel and Science*, London, 1992.
- Gadamer, H.H., "Tarihsel Biliş Sorunu", P. Rabinow, W. Sullivan (Derl), *Toplum Bilimlerinde Yorumcu Yaklaşım*, Çev.: T. Parla, İstanbul, 1990.
- Geer, S., "Sociology and Political Science", *Politics and the Social Sciences*, Ed. S.M. Lipset, New York, 1969.
- Geertz, G., "Thick Description: Toward an Interpretive Theory of Culture", *The Interpretation of Cultures* içinde, New York, 1973.
- Giddens, A., *The Constitution of Society*, Berkeley, 1984.
- Giddens, A., *Elimizden Kaçıp Giden Dünya*, Çev.: O. Akinhay, İstanbul, 2000.
- Goulet, D., "Development for What?", *Comparative Political Studies*, 1 (1968).
- Gunnell, J., "Social Science and Political Reality: The Problem of Explanation", *Social Research*, 35/1, 1968.

- Habermas, J., "Kamusal Alanın Yapısal Dönüşümü", *DeFTER*, Çev.: T. Bora, 16 (1991).
- Hall, J.A., Ikenberry, G.J., *The State*, Minneapolis, 1989.
- Hall, P. M., "A Symbolic Interactionist Analysis of Politics", *Perspectives in Political Sociology*, Ed. A. Efrat, New York, t. y.
- Hassan, Ü., "İlk Devlet Neye Yarar?", *Yapı*, 49/4 (1984).
- Hekimoğlu, B., "Modernleşme ve Siyasal İstikrarsızlık", *Toplum ve Bilim*, 46/47 (1989).
- Held, D., *Models of Democracy*, Stanford, 1987.
- Held, D., "Democracy, the Nation-State and the Global System", *Political Theory Today*, London, 1991.
- Held, D., *Democracy and the Global Order*, London, 1995.
- Held, D., "Democracy and Globalization", D. Archibugi, D. Held, M. Köhler (Ed.), *Re-imagining Political Community*, London, 1998.
- Held, D., "The Transformation of Political Community: Rethinking Democracy in the Context of Globalization";
- Heper, M., *State Tradition in Turkey*, North HumberSide, 1985.
- Hertzler, O., *A Sociology of Language*, y.y. 1965.
- Honneth A., *The Struggle For Recognition*, Çev.: J. Anderson, London, 1995.
- Huntington, S.P., *Political Order in Changing Societies*, New Haven, 1975.
- Huntington, S.P., Dominguez, J.I., *Siyasal Gelişme*, Çev.: E. Özbudun, Ankara, 1986.
- Huntington, S.P., "The Goals of Development", *Understanding Political Development*, Ed. M. Weiner, S.P. Huntington, Boston, 1987
- Huntington, S. P., "Siyasal Gelişme ve Siyasal Bozulma", Çev.: E. Özbudun, *AHFD* 1/4 (1967).
- I. Shapiro, C. Hacker-Cordon (Eds.), *Democracy's Edges*, Cambridge, 1999.
- Janowitz, M., "Political Sociology", *International Encyclopedia of the Social Sciences*, V. 11-12, 1972.
- Jung, H.Y., "A Critique of the Behavioral Persuasion in Politics: A Phenomenological View", *Phenomenology and the Social Sciences*, Ed. M. Natanson, Vol. 2, Evanston, 1973.
- Kalaycıoğlu, E., "Siyasal Gelişme Çalışmalarının Azgelişmişliği", *Prof. Dr. Ümit Yaşar Doğanay'ın Anısına Armağan*, İstanbul, 1982.
- Kalaycıoğlu, E., *Çağdaş Siyasal Bilim*, İstanbul, 1984.
- Kalaycıoğlu, E., *Halk Yönetimi: Demokrasi ve Popülizm Çatışmasında Dünya*, Ankara, 2021.
- Kelly, G. A., "Who Needs A Theory of Citizenship?", *Daedalus*, 108/4 (1979).
- Kıray, M., "Sosyal Değişme ve Sosyal Bilimler", *Türkiye'de Sosyal Araştırmaların Gelişmesi*, Ankara, 1971.
- King, D.S., *The New Right*, Chicago, 1987.

- Klatch, R.E., "Of Meanings and Masters: Political Symbolism and Symbolic Action", *Policy*, 21/1 (1988).
- Klein, M., *Haset ve Şükran*, Çev.: O. Koçak, Y. Erten, İstanbul, 1999.
- Kress, G., Hodge, R., *Language as Ideology*, London, 1979.
- Kuhn, T., *Bilimsel Devrimlerin Yapısı*, Çev.: N. Kuyas, İstanbul, 1982.
- Langer, S.K., *Philosophy in New Key*, Cambridge, 1971.
- Leledakis, K., *Society and Psyche*, Oxford, 1995.
- Lewelen, T.C., *Political Anthropology*, South Halley, 1983.
- Lipset, S.M., "Political Sociology", *Sociology Today*, V. 1, Ed. R.K. Merton ve diğerleri, New York, 1959.
- Lipset, S.M., Schneider, W., "Political Sociology", *Sociology: An Introduction*, Ed. N. J. Smelser, New York, 1973.
- Macciocchi, M.A., "Hegemonya, Tarihi Blok, Devlet", Çev.: Ş. Tekeli, *Birikim*, 26 (1977).
- Macpherson, C. B., *The Life and Times of Liberal Democracy*, Oxford, 1977.
- Mardin, Ş., *İdeoloji*, Ankara, 1982.
- Mardin, Ş., "Kontrol Felsefesi ve Geleceğimiz", *Politik ve Sosyal Bilimler (Makaleler 2)*, İstanbul, 1990.
- Mardin, Ş., "Siyasal Sözlüğümüzün Özellikleri: 1. 'Faşizm', Siyasal ve Sosyal Bilimler", *Makaleler 2* içinde, İstanbul, 1990.
- Mardin, Ş., "Türkiye'de Muhalefet ve Kontrol", Ş. Mardin, *Türk Modernleşmesi: Makaleler 4* içinde, İstanbul, 1991.
- Marshall, T. H., *Class, Citizenship, and Social Development*, Garden City, 1965.
- Martin, W. G., Beittel, M., "Toward a Global Sociology" *The Sociological Quarterly*, 39/1 (1998).
- Mestrovic, S., "Modernitenin İlk Sosyologları: Simmel ve Durkheim", M. Küçük (Derl.), *Modernite Versus Postmodernite*, Ankara, 1993.
- Migdal, J.S., "Why Change? Toward a New Theory of Change Among Individuals in the Process of Modernization", *World Politics*, 26/2 (1974).
- Migdal, J. S., *Strong Societies and Weak States*, Princeton, 1988.
- Miliband, R., *Marxism and Politics*, London, 1977.
- Miliband, R., Poulantzas, N., Laclau, E., *Kapitalist Devlet Sorunu*, Çev.: Y. Berkman, İstanbul, 1977.
- Mills, C.W., *Toplumbilimsel Düşün*, Çev.: Ü. Oskay, Ankara, 1979.
- Minsky, R., *Psychoanalysis and Culture*, London, 1998.
- Nedelmann, B., "Individualisation, Exaggeration and Paralysis: Simmel's Three Problems of Culture", *Theory, Culture and Society*, Vol. 8 (1991).
- Netti, J.P., "The State as a Conceptual Variable", *World Politics*, 20 (1968).

- Nordlinger, E.A., "Taking the State Seriously", *Understanding Political Development*, Ed. M. Weiner, S.P. Huntington, Boston, 1987.
- Olsen, M. E., *Participatory Pluralism*, Chicago, 1982.
- Openheimer, F., *Devlet*, Çev.: A. Şenel, Y. Sabuncu, İstanbul, 1984.
- Özmen, Y. G., *Politik Kültürün Politik Yüzü*, Bursa, 2018.
- Pahsa, M. K., Blaney, D. L., "Elusive Paradise: The Promise and Peril of Global Civil Society", *Alternatives: Social Transformations and Human Governance*, s. 6. 23/4 (1998).
- Park, H. S., *Human Needs and Political Development*, Cambridge, 1984.
- Patrick, G. M., "Political Culture", *Social Science Concept: A Systematic Analysis*, Ed. G. Sartori, Beverly Hills, 1984.
- Pekonen, K., "Symbols and Politics as Culture the Modern Situation: The Problem and Prospects of the 'New'", *Contemporary Political Culture*, Ed. J.R. Gibbins, London, 1989.
- Person, C., *The Modern State*, London, 1996.
- Poggi, G., *The Development of Modern State*, Stanford, 1987.
- Polat, N., *Ahlâk, Politika, Şiddet*, İstanbul, 1999.
- Politics and the Life Sciences*, 6/8 (1988) (<https://www.jstor.org/stable/4235572>)
- Portelli, H., *Gramsci ve Tarihsel Blok*, Çev.: K. Somer, Ankara, 1982.
- Pranger, R. I., *The Eclipse of Citizenship*, New York, 1968.
- Psathas, G., "Introduction", *Phenomenological Sociology*, Ed. G. Psathas, New York, 1973.
- Przeworski, A., *Demokrasinin Krizleri*, Çev.: Melih Pakdemir, İstanbul, 2023.
- Pye, L.W., *Politics, Personality and Nation Building: Burma's Search for Identity*, New Haven, 1962;
- Pye, L.W., "Introduction: Political Culture and Political Development", *Political Culture and Political Development*, Ed. L.W. Pye, S. Verba, Princeton, 1965.
- Pye, L.W., *The Spirit of Chinese Politics*, Cambridge, 1965.
- Pye, L.W., *Aspects of Political Development*, Boston, 1966.
- Rakovski, N., "Capitalist and Socialist States: A Critique of the Convergence Thesis", *States and Societies*, Ed. D. Held et al, New York, 1983.
- Ramirez, F.D., "Comparative Social Movements", *Institutional Structure: Constituting State, Society and Individual*, Ed. G.M. Thomas, Newbury Park, 1987.
- Rockman, B.A., "Minding the State-or a State of Mind?", *CPS*, 23/1 (1990).
- Rokkan, S., "International Cooperation in Political Sociology", *Mass Politics: Studies in Political Sociology*, Ed. E. Allardt, S. Rokkan, New York, 1970.

- Rokkan, S., "Dimensions of State Formation and Nation-Building: A Possible Paradigm for Research on Variations Within Europe", *The Formation of National States in Western Europe*, Ed. C. Tilly, New Jersey, 1975.
- Ritzer, G., *Toplumun McDonaldlaştırılması*, Çev.: Ş. S. Kaya, İstanbul, 1998.
- Runciman, W.G., *Social Science and Political Theory*, Cambridge, 1969.
- Sabine, G. H., Tharson, T.L., *A History of Political Theory*, Hindsdale, 1973.
- Sarıbay, A. Y., Kalaycıoğlu E. (Ed.), *Türk Siyasal Hayatının Gelişimi*, İstanbul 1986.
- Sarıbay, A.Y., "Küreselleşme, Postmodern Uluslaşma ve İslâm", F. Keyman, A.Y. Sarıbay (Derl.), *Global/Yerel Eksende Türkiye*, İstanbul, 2000.
- Sarıbay, A. Y., *Siyasal Partiler Sosyolojisi*, İstanbul, 2021.
- Sarıbay, A. Y., "Demokrasi", *100 Yıllık Serencamda Felsefe, Din, Bilim, Siyaset İlişkileri*, 5. Cilt içinde, Ed.: Ali Osman Gündoğan, Hasan Aydın, Metin Becermen, Ankara, 2023.
- Sartori, G., "Politics, Ideology and Belief System", *American Political Science Review*, 63 (1969).
- Sartori, G., "From the Sociology of Politics to Political Sociology", *Politics and Social Sciences* (1969).
- Sartori, G., *Demokrasi Kuramı*, Çev.: D. Baykal, Ankara, t.y.
- Sartori, G., *Demokrasi Teorisine Geri Dönüş*, Çev.: T. Karamustafaoglu, M. Turhan, Ankara, 1993.
- Savran, G., *Sivil Toplum ve Ötesi*, İstanbul, 1978.
- Scot, J., "Patronage of Exploitation?", *Patrons and Clients in Mediterranean Societies*, Ed. E. Gellner, J. Waterbury, London, 1977.
- Simmel, G., *The Philosophy of Money*, Çev.: T. Bottomore, D. Frisby, London, 1990.
- Street, J., *Politics and Popular Culture*, Philadelphia, 1997.
- Smith, A.D., *Nationalism and Modernism*, London, 1998, s. 20.
- Smith, M.A., Kollock P., (Ed.), *Communities in Cyberspace*, London, 1999.
- Storey, J., *Kültürel Teori ve Popüler Kültüre Giriş*, Çev.: S. Gülsoy, İ. Öz, İstanbul: 2023.
- Sunar, İ., *Düşün ve Toplum*, Ankara, 1979.
- Tekeli, Ş., *David Easton'ın Politika Teorisine Katkısı Üzerine Bir İnceleme*, İstanbul, 1976.
- Thompson, D. F., *The Democratic Citizen*, Cambridge, 1970.
- Thompson, J.B., *Studies in the Theory of Ideology*, Cambridge, 1984.
- Touraine, A., *Return of the Actor*, Çev.: M. Godzich, Minneapolis, 1988.

- Tucker, R.C., "Culture, Political Culture, Communism", *Political Culture and Communist Studies Konferansı*'nda sunulan tebliğ, 19-21 Kasım 1971.
- Tunalı, İ., *Felsefenin Işığında Modern Resim*, İstanbul, 1989.
- Turner, B.S., *Citizenship and Capitalism*, London, 1986.
- Turner, B. S., *Orientalism, Postmodernism and Globalism*, London, 1994.
- Vergin, N., *Siyaset Sosyolojisi*, İstanbul, t.y., s. 15.
- Wagner, H.R. (Ed.), *Alfred Schutz on Phenomenology and Social Relations*, Chicago, 1970.
- Walzer, M., "Citizenship", *Political Innovation and Conceptual Change*, Ed. T. Ball et al, New York, 1989.
- Walzer, M., "The Concept of Civil Society", *Toward a Global Civil Society*, Oxford, 1995.
- Weber, M., *Sosyoloji Yazıları*, Çev.: T. Parla, İstanbul, 1986.
- Weiner, M., "Changing Conception of Citizenship in a Multi Ethnic Society", *The Citizen and Politics: A Comparative Perspective*, Ed. S. Verba, L.W. Pye, Stanford, 1978.
- Weisteji, D., Weistein, M.A., *Postmodern(ized) Simmel*, London, 1993.
- Williams, R., *Hegel's Ethics of Recognition*, Berkeley, 1997.
- Wunthow, R., "Comparative Ideology", *International Journal of Comparative Sociology*, 22/3-4 (1981).
- Wunthow, R., *Meaning and Moral Order: Explorations in Cultural Analysis*, Berkeley, 1987.
- Yamak S., K. Çalışkan, "Demokrasinin Krizi mi Yoksa Kapitalizmin Krizi mi?" Wolfgang Streceek-Jürgen Habermas Tartışması", *Praksis*, 50 (2009).
- Yıldırım, C., *Bilim Felsefesi*, İstanbul, 1972.
- Young, R. M., "Fantasy and Psychotic Anxieties", B. Burgoyne-Sullivan (Ed.), *The Klein Lacan Dialogues*, New York, 1999.

Dizin

- 12 Eylül 1980 95, 201
1917 Sovyet Devrimi 202
- A**
ABD 76, 77, 95, 157, 186
A. D. Smith 144, 146, 190
Afrika 15, 192, 193
Aktör 36, 58, 60, 93, 95, 97, 98,
100, 104, 124, 144, 148
Alfred Schutz 52, 53
Amerika 17, 74, 75, 77, 157,
163, 191, 192, 193
Amerika Birleşik Devletleri 17,
157
Amerikanlaştırma 17
Andrain 204, 205
Ankara Üniversitesi 79, 80
Anthony Giddens 15, 16, 17, 20,
21, 22, 38, 58, 185, 186, 187
Arato 153
Aristo 70
Arnold Brecht 27
Asya 192, 193
August Comte 68, 69
Avrupa 71, 74, 75, 79, 81, 82,
130, 131, 132, 133, 134, 148,
165, 167, 191, 192
- Axel Honneth 21, 39, 43, 44, 45,
46, 47, 48, 49
Ayinleştirme 104
- B**
Bağımsız 17, 23, 67, 73, 83, 84,
88, 97, 104, 137, 168, 172
Bağlam bağımlı 21
Bahri Savcı 81
Batı 16, 111, 129, 130, 131, 132,
133, 134, 144, 169, 178, 185,
186, 191, 192, 193, 196, 197
Batı-dışı 16, 185, 186, 196, 197
Batılılaştırma 17, 186
Beck 185, 187, 188, 190
Bilişsel 46, 92, 93, 95, 96, 97, 98,
99, 100
Birleşik Amerika 75, 77
Boğaziçi Üniversitesi 84
Bölücülük 105
B. Powell 88, 89, 91
Bruno Nettl 157
Bryan S. Turner 16, 130, 140,
142

- C**
 Cambridge 72, 77, 89, 105, 107, 110, 125, 146, 199
 Case Mudde 128
 Charles Merriam 75
 Chicago Üniversitesi 75
 Cinsellik 44
 Claude Monet 50, 51, 52, 54
 Claus Offe 126
 Cornelius Castoriadis 37, 38
 Cumhuriyet dönemi 80
- D**
 Darwin 200
 David Apter 98, 195, 203, 204, 205, 207, 208
 David Held 124, 146, 148, 149, 159, 180
 David Truman 75
 D. Easton 61, 62, 63, 76, 88, 158
 Demokratia 123
 Deutsch 194, 196
 Devlet-toplum ilişkisi 19
 Disiplin 19, 20, 22, 23, 25, 27, 30, 70, 73, 79, 80, 82
 Diyarbakır 83
 Doğal toplum 34
 Doğu 16, 26
 Donald Winnicott 44
 Duyusal 46, 63, 92, 93, 97, 98, 99, 100, 110, 111, 112, 114, 115
- E**
 Edward Said 16
 Eklektik 20, 49, 81
 Emile Durkheim 14, 21, 52, 69, 76
 Erving Goffman 14
 Eski Roma 169
 Eskişehir 83
 Eski Yunan 59, 119
 Eşitlikçi 17, 138, 162
 Etik hayat 46, 48, 154
- Etnisite 44, 111
 Etnosantrik 17
- F**
 Fantazi 42, 43
 Fenomeni 37
 Fenomenolojik 36, 51, 52, 57
 F. Neumann 76
 Fransa 13, 81, 173, 174
 Fransız Devrimi 120, 121, 130
 Franz Oppenheimer 162
 F. W. Riggs 201
- G**
 Gabriel Almond 75, 88, 89, 91, 121, 143, 157, 158, 192
 Gaetano Mosca 72, 76
 G.E.G. Catlin 75
 Georg Simmel 52, 53, 54, 55, 56
 Giovanni Sartori 23, 25, 26, 27, 28, 33, 87, 99, 100, 102, 103, 123, 125
 Global 15, 16, 17, 145, 146, 147, 148, 149, 178, 179, 180, 181, 182, 185, 186, 187, 188, 189, 190
 Global bakış 17
 Global köy 17
 Globalleşme 15, 17, 144, 145, 146, 147, 148, 183, 185, 186, 187, 188, 190
 Global yağma 17
- H**
 Hans-Georg Gadamer 57, 58
 Harold Lasswell 75
 Haset 39, 41, 42, 43, 44, 47
 Hegel 44, 45, 72, 153, 154, 167, 181
 H. Gerth 76
 Hollanda 115
 Homo Sapiens 161
 H. S. Park 121, 142, 198, 199

- H. Speier 76
 Hukuk 46, 48, 81, 131, 133, 134, 165, 178, 179, 181
 Huntington 93, 126, 171, 191, 193, 194, 196, 197, 201, 208
- I-İ**
 Impression-Soleil Levant 51
 Irk 31, 44, 111, 113, 145
 ISA 77
 İggüdüsel 39, 42
 İktidar 24, 48, 56, 60, 61, 74, 105, 112, 133, 147, 155, 165, 178, 196, 206, 209
 İleri 16, 20, 21, 34, 35, 37, 42, 44, 45, 47, 72, 98, 122, 158, 160, 162, 167, 169, 176, 178, 204
 İlişkisel 17, 18, 45, 46, 97, 108, 187
 İndirgemeci 19, 33
 İstanbul Üniversitesi 79, 84
 İttihat ve Terakki 80
- J**
 Jakoben 120
 J.J. Rousseau 120
 Johann Gottlieb Fichte 45
 Joseph Schumpeter 72
 Jürgen Habermas 21, 126, 169
- K**
 Kabul görme 43, 44, 45, 47, 48
 Kalaycıoğlu 98, 102, 104, 106, 128, 196, 209
 Kanunların Ruhu 68
 Kapitalizm 127, 129, 130, 137
 Karl Marx 14, 21, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 76, 153, 167
 Katılımcı 53, 92, 93, 122, 123, 124, 125, 126, 135, 138, 139, 140, 142, 143, 210
- Kaygı 40, 41
 Kızıl 109
 Kızıl bayrak 109
 Kızıl elma 109
 Kutsallık 104
- L**
 Latin Amerika 192, 193
 Latince 119
 L. Dittmer 94, 103, 104, 109, 110
 Leonard Cohen 37, 63, 153
 Liberal 26, 43, 95, 125, 158, 161, 163
 Liberalizm 159, 162
 Londra 15
 Lorenz von Stein 23, 72, 167
 L.W. Pye 88, 89, 138, 195, 196
- M**
 Machiavelli 70
 Margaret Archer 15
 Marksist 158, 159, 161
 Marksizm 158, 159, 160, 162, 163
 Martin Heidegger 52
 Maurice Duverger 13, 14, 23, 68
 Maurice Merleau-Ponty 57
 Max Weber 14, 21, 56, 70, 74, 76
 Melanie Klein 20, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 48, 49
 Melez 23, 28
 Mezopotamya 161, 163, 164
 Millî Mücadele 80
 Modern 16, 21, 50, 56, 71, 82, 107, 129, 155, 165, 168, 169, 193, 194, 198, 204
 Montesquieu 68, 70
 M. Rotbard 159
 Mübâh 33
 Mübeccel Kiray 79

N

Nermin Abadan-Unat 80, 83
Nesne İlişkileri 20, 39
Nesnel 55, 88, 100, 108, 110
New York Üniversitesi 83

O-Ö

Onur 45
Orta Afrika 15
Ortaçağ 129
Osmanlı 80, 104
Otorite 60, 61, 93, 140, 141, 147,
155, 165, 171, 176, 177, 206,
209
Özcü 19, 49
Öz-güven 45
Öznel 55, 88, 89, 90, 100, 108
Öz-saygı 45

P

P. A. Corning 199, 200
Paradigma 30, 31, 32, 33, 35,
168, 185
Pierre Bourdieu 14, 21, 110
Pierre-Joseph Proudhon 69, 72,
167
P. Lazarsfeld 76
Politika 13, 18, 22, 23, 24, 25,
26, 27, 29, 30, 32, 33, 56, 57,
59, 67, 69, 72, 73, 74, 75, 76,
78, 81, 82, 84, 87, 90, 92, 93,
105, 110, 111, 114, 115, 144,
154, 158, 181, 186, 188, 195,
203, 205
Politik boyut 136
Politik hayat 62, 63, 193, 205
Politik topluluğu 62
Politik toplum 23, 123, 154, 168
Politik yapı 23
Popülizm 127, 128
Pozitivist 34
Pragmatizm 19, 100
Przeworski 127

R

R. A. Packenham 201
R. Bendix 74, 75, 76, 129, 138
R.C. Tucker 88, 90
R.D. Fagen 88, 89
Robert Dahl 75, 77, 99
Robert Nozick 159
Roberto Michels 76

S-Ş

Sağcı 95
Saint-Simon 69, 70, 72, 75, 167
Salvador Allende 127
SBF (Siyasal Bilgiler Fakültesi)
80, 81, 82, 83, 84
SBO (Siyasal Bilgiler Okulu)
80, 82
Schneider 168
Sembolik 34, 35, 36, 37, 39, 42,
43, 59, 63, 94, 98, 101, 105,
107, 108, 115, 132, 208
Sembolojik 34
Sevgi 40, 41, 45, 46, 47, 48
Seymour Martin Lipset 22, 72,
73, 74, 77, 168
Sınıf 14, 44, 73, 94, 104, 111,
113, 131, 146, 162, 199
Sigmund Freud 38, 39, 43
Sivil boyut 136
Sivil toplum 48, 153, 154, 155,
166, 167, 168, 170, 171, 174,
177, 178, 180, 181, 182, 186
S. M. Hines, Jr. 199, 200
Solcu 95, 96
Sonlu 52
Sonsuz 52
Sosyal 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22,
23, 27, 28, 31, 33, 34, 35, 36,
37, 38, 39, 42, 43, 44, 45, 48,
53, 54, 59, 60, 61, 62, 63, 64,
67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75,
77, 79, 80, 83, 84, 91, 96, 107,
111, 113, 115, 133, 135, 136,

137, 138, 139, 140, 141, 142,
144, 145, 146, 153, 154, 161,
162, 163, 164, 166, 168, 171,
172, 173, 174, 177, 185, 186,
194, 196, 200

Sosyal boyut 136

Sosyoloji 9, 11, 13, 14, 15, 17,
19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27,
28, 29, 30, 33, 38, 48, 49, 52,
56, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 76,
77, 83, 84, 166

Sosyolojik 13, 14, 15, 23, 26, 28,
29, 30, 31, 32, 33, 34, 59, 63,
64, 71, 76, 84, 143, 145, 168,
174, 186, 210

Sosyoloji'nin Globalleşmesi 15
S. Verba 88, 89, 121, 138, 143
Şerif Mardin 36, 96, 104, 105,
108, 174

Şükran 39, 41, 42, 43, 44, 47

T

Talcott Parsons 21
Tampere 77
Tarafsız 17, 186
Tarık Zafer Tunaya 81, 82
Temel İçgüdü 15
Teori 20, 21, 22, 27, 112
T.H. Marshall 122, 129, 136, 137
Thomas Hobbes 45
Titanik 27
Toplumsal cinsiyet 26, 44, 113
Toplum-zihinsel algı 20, 28, 37,
48, 49
Transatlantik 27
Turancılık 109
Türkiye 26, 79, 80, 81, 82, 95,
96, 105, 106, 114, 115, 145,
174, 201, 206

Türlerin Kökeni 200

U

Ulusal egemenlik 146, 147, 180
Ulus-devlet 16, 129, 130, 132,
133, 134, 137, 144, 145, 146,
147, 148, 149, 181, 182
Uluslararası Sosyoloji Derneği
15, 77
UNESCO 83
Uyruk 92, 93

V

Vilfredo Pareto 72, 76
V.O. Key Jr. 75

W

Weimar Cumhuriyeti 127
Will Kymlicka 148, 149
Wolfgang Streeck 126

Y

Yapılaşma teorisi 21
Yargısal 92, 93
Yavuz Abadan 81
Yerel 15, 17, 129, 130, 131, 132,
136, 145, 155, 180, 187, 188,
190
Yöresel 92, 93
Yunanca 119, 169
Yunanlılar 119
Yurttaşlık hakkı 137

Z

Ziya Gökalp 79, 109
Zygmunt Bauman 190

Politik Sosyoloji

Kuramsal ve Kavramsal Bir Çerçeve

Politik sosyolojinin yaygın tanımı, esasen devlet-toplum ilişkisini inceleyen bir disiplin olduğu şeklindedir. Fakat bu tanımdan hareketle yapılan çözümlenmeler; genel olarak, toplumu ve devleti birbirinden ilintisiz iki ayrı dünya olarak algılar ve neticede bir toplum teorisi içine oturtulmamış çözümlenme türünü ortaya çıkarır. Oysa diğer sosyal olguları üstü örtük de olsa önceleyen bir toplum kavrayışımız her zaman vardır ve bu kavrayış sayesinde insanı, insan ilişkilerini/etkileşimlerini kurumları, diğer toplumlara anlamlandırırız.

Politik Sosyoloji, Kuramsal ve Kavramsal Bir Çerçeve, bu anlamlandırma çabasını ortaya koyarken, özcü ve indirgemeci çözümlenmelerin dışında, toplumsal/politik hakikatin verili değil, keşfedilebilir olduğunu savunan felsefî temelli bir yaklaşım benimsemektedir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-6769-70-0

9 786256 769700